

Андрій Кушерський,

в. о. мол. наук. співроб. відділу пошуку та обліку документів ФПУ
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

МЕРЕЖЕВІ ОСВІТНЬО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ-МУЗЕЮ ФРАНКЛІНА ДЕЛАНО РУЗВЕЛЬТА

У статті характеризуються основні групи освітньо-інформаційних ресурсів, представлених на веб-сайті Президентської бібліотеки-музею Ф. Д. Рузвельта. Питання висвітлено крізь призму ролі архівних установ у навчальному процесі.

Ключові слова: Президентська бібліотека-музей Ф. Д. Рузвельта, архівно-музейна колекція, веб-сайт, Інтернет, освіта, освітньо-інформаційні ресурси.

У сучасних умовах архіви не слід розглядати як установи, головною метою яких є лише збереження документів. Поряд з функцією збереження документів, архіви виступають активними суб'єктами інформаційно-комунікаційних процесів, метою інформаційної діяльності яких є забезпечення суспільства ретроспективною інформацією. Сьогодні є поширеною практика, відповідно до якої архівні установи виступають багатофункціональними інформаційними центрами не лише для науковців, а й для все ширшого кола користувачів інформаційних продуктів. Таким чином, актуальності набуває потреба використання потенціалу архівів у якомога ширших суспільних сферах, у тому числі й у програмах як середньої, так і вищої освіти. Саме цим можна пояснити активне впровадження в роботу установ подібного типу освітніх програм, які створюються в залежності з віковими особливостями та інтересами учнів і студентів. Це насамперед стосується президентських бібліотек США, які за своєю структурою є поліфункціональними науково-інформаційними центрами для збереження та поширення президентських документів і матеріалів.

Питання обслуговування учнів і студентів архівними установами почали висвітлюватись на сторінках англо-американської професійної періодики лише протягом останніх десятиліть ХХ ст. Так, зокрема на сторінках канадського журналу *Archivaria* [14] розпочалися дискусії з приводу сучасних суспільних ролей архівістів. Сьогодні архівісти як професіонали встановили свої позиції експертів історичних

досліджень, але повністю нівелюють свою роль освітянина. Тому створюються умови для перегляду ролі архівістів в освітньому процесі, особливо в межах середньої та старшої школи. Прямо наголошує на тому, що архівісти мають відігравати активну роль в освіті, особливо у формуванні навичок критичного мислення, американський дослідник, професор Північно-Мічиганського університету М. Робінс [18]. Водночас автор активно підтримує тенденції створення архівами програм, розрахованих на студентів та учнів, хоча і збентежений тим, що ці програми націлені лише на ознайомлення учнів і студентів із процесами роботи в читальному залі, довідково-пошуковим апаратом колекцій та архівної установи в цілому. Неначе відділені невидимим бар'єром архівісти не бажають просуватись далі в питанні створення програм, які б скеровували учнів і студентів в історичних методах та критичному ставленні до першоджерела [19, с. 189]. На думку дослідника, архівістам слід звернути більшу увагу не просто на проблеми доступності архівних документів та матеріалів учням і студентам, а й більшою мірою навчати їх критично оцінювати першоджерела. Враховуючи той факт, що президентські бібліотеки містять у собі архівну складову, яка почасти є основою кожної установи, ці питання є актуальними і для них.

Серед вітчизняних досліджень слід згадати наукові праці Н. Стрішенець [4], Я. Чепуренко [6], В. Удовика [5] та Л. Галаган [1]. Ці дослідження прямо не торкаються проблеми електронних ресурсів подібних установ, тим паче освітніх, але допомагають дослідникові зрозуміти причини виникнення подібних інституцій, формування законодавчої бази, яка регулює діяльність подібних установ, відношення самого президента до політики в галузі бібліотечно-архівної та музейної справи та особливості представлення онлайн-ресурсів президентських бібліотек світу, розміщених на офіційних веб-сайтах цих установ, що надають інформацію про їх організацію та функціонування.

Слід також згадати ініціативу Фонду Президентів України Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського, який у 2006 р. започаткував випуск серії «Науково-інформаційні ресурси про президентів та інститут президентства» [3], у якій приділяється значна увага дослідженню офіційних веб-сайтів президентських фондів: бібліотек, архівів, музеїв тощо, що представляють інформацію про їхню організацію та функціонування, а також можливості доступу до їх ресурсів.

Зовсім іншим питанням є створення цифрових колекцій документів і заснованих на них мультимедійних матеріалів та ресурсів для учнів і студентів, оскільки більшість архівних установ, і президентські бібліо-

теки США розглядають їх як велику аудиторію потенційних користувачів саме онлайн-ресурсів, що зумовлене неабиякою популярністю засобів інформаційних технологій серед молодого покоління. Поряд із цим сучасна освіта є динамічною за своєю природою, оскільки переживає постійні зміни, продиктовані розвитком сучасного суспільства, у якому інформація відіграє важливу роль та інформаційно-комунікаційні технології трансформують нашу економіку. Саме тому, на думку більшості дослідників у інформаційно-комунікаційних технологіях, слід убачати один з методів покращення освітньої галузі. Одним з найбільш продуктивних способів покращити навчальний процес, впровадження нових інформаційних технологій та можливості глобальної мережі для розв'язання педагогічних проблем є інформаційно-комунікаційні технології, що підтверджується функціонуванням веб-сайту Британського Університету Волверхемптона, на якому інформаційно-комунікаційні технології визначаються як поняття, що застосовується безпосередньо для опису шляхів, які вже існують і тих, що є інноваційними, які забезпечують глобальний доступ до вкрай необхідної інформації, допомагають тим, хто обрав освіту впродовж усього трудового життя [2, с. 90]. У цьому інтереси архівістів та освітян збігаються, оскільки провідним напрямом модернізації сучасної архівної справи є її інформатизація: впровадження та розвиток в установах нових інформаційних технологій, формування та використання електронних ресурсів, впровадження мультимедійних технологій, розвиток мережевої взаємодії архівів, музеїв і бібліотек, підключення до світової системи Інтернет. Інтенсивний розвиток мережі Інтернет і проникнення інтернет-технологій в усі сфери діяльності є на сьогодні необхідною умовою розвитку суспільства, промисловості, науки та культури, а грандіозні комунікаційні можливості, що виникли в результаті, стають придатними для зв'язків установ різних країн і надають нові можливості використання ретроспективної інформації. Завдяки широкому впровадженню у свою роботу новітніх інформаційних технологій архівна, музейна та бібліотечна установи мають можливість виконувати особливу місію – забезпечувати користувача оперативним доступом до інформаційних ресурсів і одночасно є центром виховання інформаційної культури. Таким чином, використання в роботі президентських бібліотек новітніх інформаційних технологій стало новим етапом в історії їхнього розвитку. У звіті Конгресу США 2009 р. було зазначено щодо ролі Інтернету в роботі президентських бібліотек: «За останні 20 років Інтернет трансформував процеси надання інформації та очікування громадськості. Завдяки цій технології у президе-

нтських бібліотек виникла можливість розширювати надання все ширшій аудиторії знань, які містяться в президентських документах» [17, с. 30].

Президентські бібліотеки США – унікальні установи, призначені для зберігання, впорядкування, опису та використання всього масиву документів, що надходять з Білого дому та пов'язані з політичною діяльністю президентів, з виконанням ними своїх конституційних обов'язків [4, с. 31]. На думку Херітеджа Лі Едварда, наукового співробітника Центру американських досліджень Фонду Клінтона, «Президентська бібліотека – суто американська традиція... Такі бібліотеки-музеї кожного Президента показують, що ми не байдужі до свого минулого, яким би воно не було, що ми поважаємо своїх Президентів. Це гарна позапартійна традиція...» [3, с. 31]. Відтак президентська бібліотека США є інтегрованою соціальною інституцією, у межах Національного управління архівами та документації США, основною функцією якої є зберігання та забезпечення доступу до документів та інших історичних матеріалів, що утворились у процесі життя та діяльності осіб, обраних на пост президента США (від Г. Гувера і до Д. Буша). Відповідно до веб-сайту Президентської бібліотеки Д. Картера, «президентські бібліотеки – капсули часу» [9], оскільки люди можуть віднайти в них масу листів, офіційних документів, так само як і аудіовізуальних матеріалів, пам'ятних речей та подарунків президентів і членів їхніх родин, що, у свою чергу, дає змогу поглянути на особу президента та час, коли він жив набагато ґрунтовніше. Таким чином, президентська бібліотека не є бібліотекою в традиційному розумінні, установу краще охарактеризувати як поєднання архівного зібрання документів відповідного президента та музею епохи, яку він представляв.

Президентська бібліотека Ф. Д. Рузвельта вважається першою установою подібного типу в системі президентських бібліотек США. З 1941 р. вона відкрита для публічного доступу. Причиною створення установи слід вважати прагнення Ф. Д. Рузвельта зберегти масив документів, який утворився за роки його президентства. Оскільки в минулому досить часто президентські документи через неорганізовану політику збереження документації втрачалися з різних причин, 32-м президентом була запропонована альтернатива. Враховуючи думки широкого кола істориків і вчених, прийнявши рішення про розміщення своєї документальної спадщини в окремій споруді та підпорядкувавши її Національному архіву США, який було сформовано за часів його президентства, він відійшов від традиційної схеми збереження документів у приватних архівах, або в архіві Конгресу. Рішення Ф. Д. Рузвельта про створення бібліотеки стало

результатом твердої віри в те, що президентські документи є важливою частиною національного надбання та мають бути доступними громадськості. Саме тому він звернувся до Національного архіву з проханням узяти під свою опіку документи та історичні матеріали, які стали результатом його діяльності, та керувати бібліотекою його імені [16]. Таким чином, маючи на меті збереження власного документального фонду, а також надання до нього доступу дослідникам і громадянам, які цікавляться історією США та політикою «нового курсу», він започаткував нову традицію збереження президентської документації.

На початку 1990-х років Президентська бібліотека-музей Ф. Д. Рузвельта у співпраці з Коледжом Меріст та електронною корпорацією IBM запустила власний веб-сайт [10], таким чином ставши однією з перших президентських бібліотек, представлених у мережі Інтернет. Створення віртуального інформаційного ресурсу підняло функціонування установи на якісно новий рівень, забезпечивши широкий дистанційний доступ до документальних колекцій та роботу із широкою аудиторією користувачів. Сьогодні зміст колекцій Президентської бібліотеки Ф. Д. Рузвельта відкритий широкій аудиторії у вигляді веб-сайту, через який автентичні документи стають доступними у вигляді зображень документів, цифрових фото- та відеодокументів. З метою полегшення доступу документи зафіксовані за допомогою системи кодів ASCII (Американського стандартного коду для інформаційного обміну) та забезпечені анотаціями до кожної групи записів для полегшення навігації користувача по сайту, у тому числі учнів і студентів.

Цифровий архів бібліотеки становлять три основні компоненти:

- відскановані друковані документи;
- аудіовізуальні матеріали;
- навчальні матеріали та віртуальні виставки.

Основу цифрового архіву становить група відсканованих друкованих документів, яка є найчисленнішою та містить близько 23 500 сторінок документів, більшість з яких належить до групи документів секретаря президента (посада голови адміністрації президента США в період XIX ст. – першої половини XX ст.). Містить документи, які зберігались у Білому домі, а також дипломатичні документи, що відображають відносини США з Ватиканом, Німеччиною та Великою Британією за часів Другої світової війни. Індеси для кожної колекції є простими в користуванні, у більшості випадків доступне зображення оригінального документа та коротка анотація його змісту. На жаль, оцифрування документів колекції проведене не в повному обсязі, майже не представлені документи періоду

Великої Депресії, окрім колекції оцифрованих фотодокументів. Загалом колекція оцифрованих фотографій становить близько 600 документів.

Тепер детальніше розглянемо типи освітніх ресурсів, які пропонуються Президентською бібліотекою Ф. Д. Рузвельта. Але слід зазначити, що в 1970-х роках президентські бібліотеки США не мали програм для учнів і вчителів. Якщо «програми» й існували, то виключно у вигляді спеціалізованих семінарів, розрахованих на класи, які відвідують музей бібліотеки. Уже з кінця 1980-х років деякі бібліотеки розпочали пропонувати програми з метою заохочення використання учнями історичних документів у класі чи під час відвідування установи. У 1990-х роках спостерігається активізація регіональних і державних спонсорів програми Національний історичний день, академічної програми для початкової та середньої школи, метою якої є забезпечення можливостей учнів вивчати історичний зміст документів, а також розвивати навички для здійснення дослідження, критичного мислення та комунікації шляхом активного вивчення історії, забезпечення освітян необхідними ресурсами для підвищення рівня викладання [15, с. 134]. Президентська бібліотека Ф. Д. Рузвельта пропонує освітні програми за груповим принципом, тобто окремі програми для викладачів, учнів (або студентів) і батьків.

Освітній відділ бібліотеки, більшість співробітників якого є колишніми вчителями та мають безпосередній педагогічний досвід, розробляє освітні програми для вчителів, розраховані на учнів і студентів різних вікових груп, які містять завдання для роботи в класі, музейні програми тощо. Особливе місце серед ресурсів веб-сайту займають навчальні плани, які забезпечують викладачів навчально-методичними матеріалами, заснованими на ресурсах бібліотеки, з метою поглиблення навчального процесу (електронне періодичне видання Curriculum guide («Навчальна програма: путівник»)) і розміщення навчальних фільмів за допомогою сервісу YouTube). Поряд із цим працівники освітнього відділу проводять регулярні семінари для викладачів, спрямовані на обмін досвідом, покращення рівня викладання історичних предметів і здобуття викладачами нових професійних навичок. Семінари варіюються від початкового рівня, метою яких є ознайомлення вчителів з освітніми програмами та ресурсами, які пропонуються установою, до семінарів з конкретних питань організації навчального процесу, як-от використання першоджерел, і побудови на основі їх інформації документо-орієнтованого викладання, що, у свою чергу, має спонукати учнів до критичного та історичного мислення, тобто процес пізнання набуває індивідуальності, стає осмисленим, безупинним і продуктивним.

На це спрямоване і розміщення біографічних ресурсів на веб-сайті, які забезпечують користувачів необхідною інформацією про життя президента та його дружини, що в подальшому може використовуватись як вектор дослідження. Інформація біографічного характеру не обмежується лише інформацією бібліотеки, а супроводжується широким колом посилань на інші портали та сайти мережі Інтернет, що забезпечує швидкий доступ до більшої кількості інформації поза межами установи.

Освітні ресурси для учнів варіюються від суто інформаційних (біографічні матеріали, фотодокументи, хронологічна база даних Ф. Д. Рузвельт: день за днем тощо) до навчальних програм, що передбачають різноманітну кількість тем, які можуть бути обраними для здійснення дослідницьких проєктів (Doing Research Project). Обравши тему разом зі своїм учителем, молодий дослідник має змогу користуватись «Путівником дослідження», документом, який розроблений з метою консультування з приводу планування, написання й представлення дослідницького проєкту та представлений у вільному доступі на веб-сайті установи. У результаті першоджерелом для учня є автентичні президентські документи та матеріали, тобто вся сукупність документальних матеріалів або будь-яких відокремлених частин, створених, або отриманих президентом і, або іншими представниками апарату, пов'язаних з виконанням конституційного обов'язку президента США, у тому числі й документи, які мають приватний характер.

Особливість цього проєкту полягає в тому, що, здійснюючи дослідження, молодий дослідник має змогу оперувати широким колом документів, представлених у цифрових форматах на веб-сайті та забезпечених доступним довідковим апаратом, і поряд із цим за допомогою засобів електронної пошти може зв'язатись з освітніми фахівцями бібліотеки для консультацій.

Освітні ресурси установи також спрямовані зацікавити учнів у вивченні та дослідженні епохи Рузвельта, залучаючи якомога ширше коло навчальних засобів. Таким чином, завдання освітніх програм бібліотеки не є лише вивчення фактів, освітні працівники прагнуть зробити навчання цікавим насамперед для учня. Прикладом цього може слугувати розроблена фахівцями установи та репрезентована на сайті інтерактивна таблиця «Періодична таблиця Нового курсу» [8], за допомогою якої, за аналогією хімічної таблиці, класифікуються та систематизуються основні події, програми та персоналії діячів, пов'язані з запровадженням політики «нового курсу» і включає в себе короткі дані (імена діячів, назви програм, хронологічні параметри). Цей продукт призначений для широкого застосування: як візуалізації всього комплексу та обсягів

подій, як спосіб ознайомлення з конкретними діячами епохи, так і для подальшого здійснення глибшого дослідження згідно з обраним аспектом.

Іншим прикладом популяризації президентських документів серед учнівської молоді та освітян з метою полегшення доступу до них є реалізація проекту Franklin D. Roosevelt Day by Day Project [11], розробленого Президентською бібліотекою Ф. Д. Рузвельта за підтримки Центру Паре Лоренца та запущеного 2 грудня 2011 р. з нагоди 70-ї річниці атаки на Перл-Харбор. За своєю структурою цей інформаційний продукт є інтерактивним щоденником 32-го президента США, який хронологічно охоплює період від березня 1933 р., перших днів на посаді, до квітня 1945 р. та містить в собі збагачену документально інформацію про зустрічі, графіки поїздок, участь у різних акціях тощо. Поряд із цим кожен з окремих днів діяльності президента, за допомогою додаткових документів і фотодокументів, розглядається в контексті загальнонаціональної та світової історії. Аргументом на користь проекту можна вважати спрощений інтерфейс та пошуковий апарат, який дає змогу користувачу здійснювати пошукові операції за хронологічним і ключовим принципами. За словами архівіста Сполучених Штатів Америки Д. Фер'єро, проект є прекрасним прикладом інноваційних цифрових ініціатив, що використовуються Національним Архівом, як спосіб зробити доступним оригінальні документи громадянам по всій країні... Це надасть можливість студентам, викладачам, дослідникам і широкому загалу мати доступ до оригінальних документів [12].

Іншим засобом зацікавлення молоді у вивченні епохи Рузвельта може стати інтеграція масової культури у процес навчання. Оскільки сучасна молодь активно залучається до масової культури і розуміє її, поєднання елементів навчання та культури, яка є для учнів своєю, надає можливість кращого засвоєння матеріалу, оскільки навчальний процес стає ближчим до тих реалій, у яких вони живуть. Прикладом такого синтезу є створення The Roosevelt Rap [20], ритмічної аудіовізуальної хронології найважливіших подій у житті Ф. Д. Рузвельта. Шляхом програвання ритмічної музики на тлі історичних фотодокументів учнів знайомлять з понад 50 фактами та подіями, що визначили епоху 32-го президента США.

Але ресурси не обмежуються лише учнівською та освітянською аудиторією. Бібліотечний веб-сайт пропонує низку ресурсів, розрахованих на батьків учнів (Helping With Projects and Reports, Bibliographies – Reading About the Roosevelts тощо). Як зазначав Ф. Д. Рузвельт, «батьки наших дітей є хранителями наших майбутніх громадян. Вони не можуть відкинути своєї відповідальності, за те що вони своїм прикладом і розу-

мінням закладають основи типу характеру, який був би правильним у будь-якій ситуації і давав можливість протистояти перешкодам» [7]. Головна мета цих ресурсів полягає в тому, щоб допомогти батькам зрозуміти суть процесу дослідження, залучити їх до роботи з дітьми над проектами, а також навчити їх знаходити потрібну інформацію в історичних документах.

Система президентських бібліотек США та Президентська бібліотека Ф. Д. Рузвельта, як частина цієї системи – національні установи, чії освітні програми, насамперед, задовольняють інформаційні інтереси місцевої аудиторії. Але той факт, що їхні ресурси – це офіційні документи глави держави, дає їм можливість задовольняти інтереси національної аудиторії [15, с. 140]. Поширюючи свої освітні програми, вони мають досягти якомога ширшого діапазону їх використання та впливу на національний рівень освіти, але поряд із цим мають утримувати зацікавлення до себе з боку місцевої аудиторії. Саме цьому сьогодні слугує стратегія широкого підтримки процесів активного залучення інтернет-засобів та інформаційно-комунікаційних технологій не лише окремими президентськими бібліотеками, а й Національним архівним управлінням США, що дають можливість активно просувати їх програми на місцевому, національному та інтернаціональному рівнях.

Забезпечення навчальних закладів цифровим доступом до архівних матеріалів може зміцнити як процес навчання учнів, так і архівну практику. Це дасть змогу учням навчитись розглядати історію активно, творчо й критично, архівам, у свою чергу, розширити та поглибити суспільну діяльність та зв'язки з громадськістю. Але поряд із цим переваги цифрового та дистанційного доступу неспроможні замінити безпосередній доступ до документальних матеріалів. В ідеалі архіви мають заохочувати викладачів та учнів використовувати обидва методи.

Список використаних джерел

1. *Галаган Л.* Онлайнві ресурси Президентських бібліотек світу / Л. Галаган // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2010. – Вип. 27. – С. 44–52.
2. *Матвійчук Л. А.* Глобальна мережа Інтернет, як засіб інформаційно-комунікаційних технологій / Л. А. Матвійчук // Міжвузівський збірник «Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво». – 2011. – Вип. 4. – С. 89–94.

3. Науково-інформаційні ресурси про президентів та інститут президентства. – К. : Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського, 2006. – 72 с.
4. *Стрішенець Н.* Президентські бібліотеки США: історія та досвід функціонування / Н. Стрішенець // Бібл. вісн. – 2001. – № 6. – С. 31–39.
5. *Удовик В.* Документальна спадщина президентів держав у сучасному електронному інформаційному просторі: формування та склад / В. Удовик // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2013. – Вип. 35. – С. 414–422; Удовик В. Н. Ресурси устной истории в президентских библиотеках США / В. Н. Удовик // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – К. : НБУВ, 2013. – Вып. 11. – С. 162–170; Удовик В. Президентська політика сприяння розвитку бібліотечної справи в країнах світу / В. Удовик // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2009. – Вип. 25. – С. 94–100.
6. *Чепуренко Я. О.* Правове забезпечення формування фондів та використання інформаційних ресурсів президентських бібліотек США / Я. О. Чепуренко // Архіви України. – 2001. – № 4–5. – С. 136–149.
7. *Franklin D. Roosevelt Presidential Library and Museum web-site.* – Education – For Parents [Electronic resource] / D. Franklin. – Mode of access: <http://www.fdrlibrary.marist.edu/education/parents.html>. – Title from the screen.
8. Interactive Periodic Table of New Deal [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.fdrlibrary.marist.edu/education/resources/periodictable.html>. – Title from the screen.
9. Jimmy Carter Library and Museum. Home page [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.jimmycarterlibrary.org>. – Title from the screen.
10. *Franklin D. Roosevelt Presidential Library and Museum web-site.* Home page [Electronic resource] / D. Franklin. – Mode of access: <http://www.fdrlibrary.marist.edu>. – Title from the screen.
11. *Franklin D. Roosevelt Day by Day Project* [Electronic resource] / D. Franklin. – Mode of access: <http://www.fdrlibrary.marist.edu/daybyday/>. – Title from the screen.
12. «Franklin D. Roosevelt Day by Day» – a new interactive online database of President Roosevelt’s daily schedule. Press release [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.archives.gov/press/press-releases/2012/nr12-41.html>. – Title from the screen.
13. *Han Mi-Kyung.* A study on the Suggestion and Analysis on the Education Programs in the Presidential Libraries / Mi-Kyung Han // International Journal of Knowledge Content Development & Technology. – 2011. – Vol. 1, N 1. – P. 39–60.

14. *Osborn K.* Archive in the Classroom / K. Osborn // *Archivaria*. – 1986. – N 23. – P. 16–40.

15. *Potter L. A.* Education Programs in the Presidential Libraries: A Report from the Field / L. A. Potter // *The Public Historian*. – 2006. – Vol. 28, N 3. – P. 133–142.

16. Presidential Libraries: A brief history / National Archives and Records Administration Office of Presidential Libraries [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.archives.gov/presidential-libraries/about/history.html>. – Title from the screen.

17. Report on alternative models for presidential libraries issued in response to the requirements of PL 110–404. [Washington, D.C.] : National Archives and Records Administration [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.archives.gov/presidential-libraries/reports/report-for-congress.pdf>. – Title from the screen.

18. *Robyns M. C.* The Archivist as Educator: Integrating Critical Thinking Skills into Historical Research Methods Instruction / M. C. Robyns. // *The American Archivist*. – 2001. – Vol. 64, N 2. – P. 363–384.

19. *Robyns M. C.* Review – Archives in Education / M. C. Robyns. – *The American Archivist*. – 2000. – Vol. 63, N 1. – P. 189–193.

20. The Roosevelt Rap. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.fdrlibrary.marist.edu/education/resources/rap.html>. – Title from the screen.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2014.

Andriy Kushersky,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

NETWORKING EDUCATIONAL AND INFORMATIONAL RESOURCES OF PRESIDENTIAL LIBRARY–MUSEUM FRANKLIN DELANO ROOSEVELT’S

The paper deals with the main categories of represented education and information resources on the Franklin D. Roosevelt’s Presidential Library-Museum web-site. The issue is considered in the context of the role of archive in education process.

Keywords: the Franklin D. Roosevelt’s Presidential Library-Museum, archival and museum collection, web-site, Internet, education and information resources.

Андрей Кушерский,

и. о. мл. науч. сотр. отдела поиска и учета документов ФПУ
Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского

СЕТЕВЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНО-ИНФОРМАЦИОННЫЕ РЕСУРСЫ ПРЕЗИДЕНТСКОЙ БИБЛИОТЕКИ-МУЗЕЯ ФРАНКЛИНА ДЕЛАНО РУЗВЕЛЬТА

В статье характеризуются основные группы образовательно-информационных ресурсов, представленных на веб-сайте Президентской библиотеки-музея Ф. Д. Рузвельта. Вопрос рассматривается в контексте роли архивных учреждений в учебном процессе.

Ключевые слова: Президентская библиотека-музей Ф. Д. Рузвельта, архивно-музейная коллекция, веб-сайт, Интернет, образование, образовательно-информационные ресурсы.